

Minister Aktywów Państwowych

Wojciech Balczun

BM.I.053.234.2026

IK: 1262252

Warszawa, 27 maja 2026 r.

**Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej udzielam odpowiedzi na interpelację K10INT16880, Pana Wiesława Krajewskiego, Posła na Sejm RP, z dnia 6 maja 2026 r. w sprawie ryzyka uzależnienia Polski od importu amoniaku w świetle strategii Grupy Azoty S.A.

Kwestie związane z wdrażaniem i monitorowaniem przepisów i mechanizmów regulujących rynek, na którym działają spółki z Grupy Azoty leżą poza właściwością Ministra Aktywów Państwowych. W związku z powyższym, na potrzeby udzielenia odpowiedzi na niniejszą interpelację, Ministerstwo Aktywów Państwowych pozyskało stanowisko Zarządu Grupy Azoty S.A., odnoszące się do niektórych zagadnień poruszonych w jej treści.

Z informacji przekazanych przez Zarząd Spółki wynika, że Grupa Azoty dąży do utrzymania pozycji lidera produkcji nawozów. Aktualny model biznesowy Grupy Azoty opiera się na produkcji amoniaku z gazu ziemnego, która prawie w całości pokrywa potrzeby własne produkcji nawozów. Dostawy ze źródeł zewnętrznych, za pośrednictwem transportu kolejowego oraz terminala morskiego w Policach, mają charakter wyłącznie subsydiarny i okresowy. W związku z powyższym wolumen importu utrzymuje się na marginalnym poziomie, przy czym intencją Spółki jest zachowanie pełnej elastyczności operacyjnej i gotowości do korekty tych proporcji w kolejnych latach, w zależności od uwarunkowań rynkowych.

Zwiększenie w Grupie Azoty importu amoniaku jest rozważane jedynie w kontekście spełnienia wymogu Dyrektywy 2023/24131 (dalej: REDIII), tj. wprowadzenia do obecnej produkcji amoniaku wodoru spełniającego wymagania RFNBO w udziałach 42% (w roku 2030) oraz 60% (w roku 2035), w sytuacji w której nie będzie możliwe pozyskanie wsparcia na realizację projektów produkcji wodoru RFNBO na terenie Polski, zarówno w odniesieniu do nakładów inwestycyjnych jak i dopłat do różnicy w koszcie wytworzonego wodoru spełniającego kryteria RFNBO względem wodoru szarego.

Ta szczególna sytuacja Polski przekłada się na nadzwyczaj trudną i kosztowną ewentualną implementację celu 42% RFNBO dla Grupy Azoty, wymagającą w scenariuszu produkcji krajowej wodoru bardzo wysokich nakładów inwestycyjnych. W ocenie Zarządu Spółki jedyną alternatywą do produkcji własnej jest sprowadzanie gotowego „zielonego amoniaku” (produkowanego z wodoru RFNBO). Do dnia dzisiejszego nie nastąpiła transpozycja przepisów REDIII na prawo krajowe. Grupa Azoty postuluje wyłączenie produkcji amoniaku z celu REDIII, decyzje o ostatecznych ilościach importowanego amoniaku w roku 2030 nie zostały jeszcze podjęte. W chwili obecnej nie ma decyzji o zamykaniu instalacji produkcji amoniaku w Grupie Kapitałowej.

Nadając strategiczny priorytet biznesowi nawozowemu, Grupa Azoty wskazuje, że bezpieczeństwo żywnościowe kraju oraz zabezpieczenie jego potrzeb w zakresie nawozów mają kluczowe znaczenie. Zarząd Spółki podkreśla, że fundamentem bezpieczeństwa nawozowego państwa i stabilności dostaw dla krajowego rolnictwa

powinna pozostać krajowa produkcja amoniaku, gwarantująca większą niezależność surowcową oraz odporność na zakłócenia w globalnych łańcuchach dostaw.

Geograficzna alokacja potencjalnych kierunków dostaw amoniaku determinowana jest przede wszystkim kryterium efektywności kosztowej, skorelowanej bezpośrednio z dostępnością konkurencyjnych cenowo zasobów gazu ziemnego w regionach wydobywczych, co przekłada się na niskie jednostkowe koszty syntezy amoniaku. W aktualnym układzie rynkowym warunki te spełniają przede wszystkim państwa regionu północno-zachodniej Afryki. Niemniej, w horyzoncie długoterminowym, zdaniem Zarządu Spółki należy uwzględnić dynamiczny rozwój europejskiej infrastruktury logistyczno-magazynowej, w tym realizację kluczowych projektów w zakresie rozbudowy pojemności magazynowych oraz terminali przeładunkowych. Inwestycje te w perspektywie wieloletniej umożliwią rekonfigurację dotychczasowych łańcuchów dostaw i otwarcie na nowe kierunki importowe, wśród których wiodącą rolę mogą odegrać Stany Zjednoczone, kraje Półwyspu Arabskiego, czy też przy założeniu pełnej drożności logistycznej oraz bezwzględnego poszanowania obowiązujących reżimów sankcyjnych i uwarunkowań geopolitycznych, alternatywne destynacje wschodnie.

W kontekście zielonego amoniaku prym wiodą kierunki, gdzie jest dostępność taniej, zielonej energii, tj.:

- Bliski Wschód (Arabia Saudyjska, Oman, ZEA) - duże projekty oparte na taniej energii słonecznej i wiatrowej, dobre połączenia logistyczne.
- Afryka (Maroko, Egipt, Namibia) - silny potencjał OZE i niższe koszty transportu.
- Australia - nadwyżki energii odnawialnej i duże projekty eksportowe, jednak długi dystans transportu.
- Ameryka Południowa (Chile, Brazylia) - bardzo konkurencyjne warunki wietrzne/solarne (np. Patagonia, Atakama), obserwowany wzrost znaczenia w globalnych łańcuchach dostaw.

Dla powyższych lokalizacji zdefiniowane zostały ryzyka, które można scharakteryzować w następujący sposób:

- ryzyko polityczne i stabilności regionów - możliwość zakłóceń dostaw,
- ryzyko infrastrukturalne - niedostateczna infrastruktura portowa i logistyczna w krajach rozwijających się oraz trudności w realizacji inwestycji,
- ryzyko transportowe - długie trasy, wyższe koszty i zależność od szlaków morskich, wrażliwość na zakłócenia (np. Kanał Sueski, cieśniny),
- ryzyko regulacyjne i kontraktowe - różnice w standardach certyfikacji, zmiany polityki energetycznej w krajach eksportujących.

Konflikt na Bliskim Wschodzie może pośrednio wpłynąć na rolnictwo poprzez ceny energii, nawozów i transportu. Ponieważ olbrzymią częścią kosztów produkcji nawozów jest gaz, to wraz ze wzrostem cen gazu, zdrożeją nawozy, a w związku z tym koszty produkcji rolniczej. Na światowych rynkach ceny ropy i zbóż są częściowo powiązane, poprzez zastosowanie w produkcji biopaliw. Drożęjąca ropa, często wpływa na ceny pszenicy, kukurydzy i rzepaku. Natomiast zmiany w kursach walut wpływają na opłacalność handlu międzynarodowego. Drożące koszty prowadzenia działalności rolniczej przy braku lub nieadekwatnym wzroście cen płodów rolnych mogą przełożyć się na ekonomikę tego sektora.

Konflikt na Bliskim Wschodzie znacząco destabilizuje globalny rynek amoniaku i nawozów azotowych, powodując gwałtowny wzrost cen gazu ziemnego (kluczowego surowca) oraz ryzyko przerw w dostawach. Eskalacja (np. w rejonie cieśniny Ormuz) zmusza firmy do wstrzymywania zamówień, zwiększając niepewność kosztową dla rolnictwa. Eskalacja napięć (Iran, Izrael, USA) podbija ceny ropy i gazu ziemnego. Ponieważ amoniak jest produkowany głównie z gazu, wyższe ceny energii bezpośrednio przekładają się na wzrost kosztów produkcji, co zmusza europejskich producentów do ograniczania produkcji lub wstrzymywania zamówień. Eskalacja konfliktu, w tym ataki w Zatoce Perskiej, prowadzi do paraliżu morskiego i obaw o transport morski surowców, w tym amoniaku. Napięcia w kluczowych szlakach morskich, w tym w rejonie cieśniny Ormuz, destabilizują dostawy z głównych centrów produkcyjnych na Bliskim Wschodzie do Europy.

Z powodu wysokich kosztów produkcji i zakłóceń w dostawach, ceny amoniaku i nawozów azotowych rosną, co jest odczuwalne przez rolników. Sytuacja jest dynamiczna, a dalszy wzrost cen surowców energetycznych na Bliskim Wschodzie bezpośrednio może przełożyć się na dalsze podwyżki cen amoniaku na rynkach światowych.

Strategia Grupy Azoty do roku 2030 (Strategia) wpisuje się w politykę państwa dotyczącą utrzymania strategicznych zdolności produkcyjnych w sektorze chemicznym, stanowiąc fundament suwerenności surowcowo-żywnościowej kraju. Krajowe reaktory syntezy amoniaku oraz linie produkcji nawozów azotowych i wieloskładnikowych są utrzymywane w pełnej gotowości technicznej. Gwarantuje to niezależność produkcyjną w sytuacjach kryzysowych. Strategia wprost definiuje cel, jakim jest obrona ponad 50-procentowego udziału Grupy Azoty w polskim rynku nawozowym. Zapobiega to przejęciu kontroli nad podażą komponentów rolnych przez podmioty zagraniczne.

Utrzymanie stabilnej bazy produkcyjnej wewnątrz kraju, uniezależnia polskie rolnictwo od wahań koniunktury na globalnych rynkach nawozowych i gwarantuje ciągłość dostaw dla sektora agro. Działania rządu oraz Strategia Spółki zmierzają do obniżenia śladu węglowego organizacji. Kluczowym elementem Strategii wpisującym się w politykę państwa jest rozbudowa własnego potencjału morskiego i logistycznego w Porcie Police.

W ramach Grupy Azoty analizowane są różne scenariusze dla amoniaku i innych kluczowych surowców, także w aspekcie własnej produkcji (np. siarka). Ryzyko, że rozwój importu amoniaku doprowadzi do utraty konkurencyjności produkcji krajowej wynika głównie z wysokich cen gazu i kosztów uprawnień do emisji CO₂ (EU ETS).

Obecnie rozważane i stosowane są instrumenty zgodne z prawem pomocy publicznej UE, w tym systemy rekompensat dla sektorów energochłonnych oraz wsparcie finansowe dla projektów dekarbonizacyjnych z funduszy krajowych i unijnych.

Z informacji Zarządu Spółki wynika, że obecnie powszechnie postulowaną przez sektor chemiczny zmianą jest strategiczna zmiana mechanizmu dla realizacji celów klimatycznych z systemu penalizowania (karania) na system zachęt. To oznacza, że każda technologia, która daje możliwości zmiany czy rozwoju zgodnie z oczekiwanym celem zasługuje na wsparcie prawne i finansowe. Jednakże, nie powinno się obciążać poszczególnych sektorów nadmiernymi i dodatkowymi para-podatkami obniżającymi konkurencyjność gospodarek w globalnej konkurencji.

Przedstawiając powyższe informacje, jednocześnie informuję, że Kodeks spółek handlowych oraz Statut Grupy Azoty S.A. nie nakłada obowiązku konsultowania strategii przez ministerstwa, wobec powyższego Strategia Grupy Azoty S.A. do roku 2030 jako dokument zarządczy, nie podlega procedurze formalnych uzgodnień i konsultacji międzyresortowych.

W myśl postanowień statutu Grupy Azoty S.A. do kompetencji Zarządu tej spółki należy opracowywanie wieloletnich planów strategicznych. Organem, który zatwierdza sporządzone przez zarząd plany oraz monitoruje ich realizację jest Rada Nadzorcza, która w Spółce pełni funkcje nadzorczo-kontrolne. Funkcjonowanie Rady Nadzorczej jest powiązane z pozbawieniem akcjonariuszy prawa indywidualnej kontroli i zastąpieniem go zinstytucjonalizowanym nadzorem sprawowanym przez Radę. Akcjonariusze dysponują wyłącznie prawem do informacji, które ma charakter niezbywalny. Zastąpienie bezpośrednich uprawnień akcjonariuszy instytucją rady jest spowodowane rozproszonym akcjonariatem, zwłaszcza spółek publicznych.

Z poważaniem
Wojciech Balczun
Minister

dokument podpisany elektronicznie
1262252.4753850.3771152

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów